

6. Συμπερασματικές προτάσεις

1. Ορισμός:

Δηλώνουν το συμπέρασμα (ή αποτέλεσμα ή επακολούθημα) που προκύπτει απ' την ενέργεια του ρήματος της κύριας πρότασης απ' την οποία εξαρτιούνται. - Ούτως ισχυρόν ἐστίν ἡ ἀλήθεια ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν

2. Συντακτικός ρόλος:

πολύ σπάνια χρησιμεύουν για επεξήγηση σε προεξαγγελτική παράθεση που εκφέρεται με αναφορική πρόταση, η οποία εισάγεται με τις αναφορικές αντωνυμίες "ὅ" και "ὅπερ".
- Εἰ δέ ποτε κληθεῖς ἐθελήσειεν ἐπὶ δειπνῶν ἔλθειν, ὃ τοῖς πλείστοις ἐργωδέστατόν ἐστίν, ὥστε φυλάξασθαι τό ὑπέρ τόν κόρον ἐπιμίπλασθαι, τοῦτο ραδίως πάνυ ἐφυλάττετο.

3. Ἄρνηση:

Εἶναι προτάσεις κρίσης (ἄρνηση: οὐ· ὅταν εκφέρονται με ἀπαρέμφατο: μή).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΕΚΦΟΡΑ	ΑΡΝ.	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
<p>ὥστε, ὡς = ὥστε, με ἀποτέλεσμα να</p> <p>ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε = με τον ὄρο να, με την προϋπόθεση να, με την συμφωνία να...</p>	<p>1. οριστική</p> <p>2. δυν. οριστική</p> <p>3. δυν. ευκτική</p> <p>4. ευκτική πλαχίου λόγου</p> <p>5. ἀπαρέμφατο τελικό: ἀποτέλεσμα υποκειμενικό (ἀπλή σκέψη του λέγοντος)</p> <p>5α. Δυνητικό ἀπαρέμφατο = δυν. οριστική ἢ δυν. ευκτική</p>	<p>οὐ</p> <p>μή</p>	<p>- Οὕτως ἀναίσθητος εἶ ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι</p> <p>- Κατεφαίνετο πάντα ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν δρῶμενος ὁ Κλέων</p> <p>- Μήτηρ ὁμαρτεῖ ὥστ' ἂν τερφθείης ἰδῶν</p> <p>- Ἄλλ' οὐκ ἐδίδαξεν, ὥστ' ἡμᾶς αὐτούς δέοι τοὺς ἀγαθοὺς κρίνειν</p> <p>- Ἀποθνήσκειν ἐτόλμων ὥστε μή τήν πόλιν ἀδοξεῖν</p> <p>- Οἱ θεοὶ οὕτως ἐσήμηναν, ὥστε καί ἰδιώτην ἂν γινῶναι</p> <p>- Ἔχει προφάσεις τὰ ἡμέτερα ἁμαρτήματα, ὥστ' ἂν ἀπιστεῖν ὑμῖν.</p>

Σημειώσεις

1. Το ὥστε (σπάνια το ὡς) με ἀπαρέμφατο σημαίνει:

α. σκοπό ἢ ἀποτέλεσμα (για να ..., ὥστε να ...). Τότε η συμπερασματική πρόταση εξαρτιέται ἀπὸ ρ. που δηλώνουν σκόπιμη ἐνέργεια ἢ βούληση.

- πάντα ποιήσειαν ὥστε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι
- κραυγὴν πολλήν ἐποίουν, ὥστε καί τοὺς πολεμίους ἀκούειν

β. ὄρο, προϋπόθεση, συμφωνία (ὥστε = με τον ὄρο να, με την προϋπόθεση να, με την συμφωνία να...). Με τη σημασία αὐτή χρησιμοποιούνται (μετά τον Ὀμηρο) κυρίως τα: ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε + ἀπαρέμφατο ἢ (σπάνια) + οριστική μέλλοντα. Τότε προηγούνται τα "ἐπὶ τούτῳ", "ἐπὶ τοῖσδε" καὶ η συμπερασματική πρόταση που ἀκολουθεῖ λειτουργεῖ σαν επεξήγηση.

- Σπονδάς ἐποίησαντο, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν
- Ἀφιέμεν σε ἐπὶ τούτῳ ἐφ' ᾧτε μηκέτι φιλοσοφεῖν (= με τη συμφωνία δηλ...)

γ. σύγκριση δυσαναλογίας (εἶναι β' ὄρος συγκρίσεως: ἢ ὥστε + ἀπαρέμφατο, ἢ ὡς + ἀπαρέμφατο).

Στην περίπτωση αὐτή προηγείται ἐπίθετο ἢ ἐπίρρημα συγκριτικού βαθμοῦ. Δηλώνεται συμπέρασμα που δεν εἶναι δυνατό να πραγματοποιηθεῖ.

- Ἡσθοντο αὐτόν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν ἢ ὥστε τοὺς φίλους ὠφελεῖν
- Τὰς ἀσπίδας μείζονας ἔχουσι ἢ ὡς ποιεῖν τι καὶ δρᾶν

Σημειώσεις

- α. Το ὥστε στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου εισάγει κύρια πρόταση και μεταφράζεται: Επομένως, για τούτο
- Καί εἰς μέν τήν ὑστεραίαν οὐχ ἦκε Τισσαφέρνης ὡσθ' οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον
 - β. Το ὥστε + **προστακτική ή απαγορευτική υποτακτική** αποτελεί κύρια πρόταση. Τότε έχουμε άρνηση: μή -
ᾠστε θάρρει - ᾠστε μή άπορήσης
 - γ. Το ὥστε με **απαρέμφατο** αποτελεί πρόταση μόνο αν προηγείται λέξη προεξαγγελτική συμπεράσματος.
Διαφορετικά αποτελεί:
1. Προσδιορισμό σκοπού στην πρόταση που ανήκει
- πᾶν ποιούσιν ὥστε μή δίδόναι δίκην (= πᾶν ποιούσιν, ἵνα μή δίκην δίδωσι)
 2. Προσδιορισμό όρου, προϋπόθεσης ή συμφωνίας
- πολλά χρήματα ἔδωκεν ἄν Φιλιστίδης ὥστε ἔχειν ᾠρεόν (ὥστε ἔχειν = ἐπί τῷ ὄρω ἔχειν).